AVİM Yorum • No: 2014 / 66 • Mayıs 2014

MİNSK GRUBU EŞ-BAŞKANLARININ DAĞLIK KARABAĞ SORUNU KONUSUNDAKİ ORTAK BEYANATI

Mehmet Oğuzhan TULUN

Analist

Daha önceden AGİT Minsk Grubu Amerikan Eş-Başkanı Büyükelçi James Warlickin Dağlık Karabağda barış konusunda yaptığı beyanatla ilgili olarak yorum yapmıştık. Büyükelçi Warlick, 7 Mayısta Carnegie Uluslararası Barış Vakfında bir konuşma yapmıştı. Büyükelçi Warlick, konuşmasında kendi ifadesiyle Dağlık Karabağ sorununa yönelik olan Amerikan politikasını ana hatlarıyla anlatmıştı. Konuşma sonrasında ABD Dışişleri Bakanlığı, Büyükelçi Warlickin beyanatının Amerikanın Dağlık Karabağ sorununa yönelik olan devlet politikasını gerçekten de yansıttığını doğrulamıştır.

12 Mayıs 1994'de Dağlık Karabağdaki silahlı çatışmaları sonlandıran ateşkes anlaşmasının yirminci yılı münasebetiyle, 11 Mayısta Minsk Grubunun üç eş-başkanı Dağlık Karabağ sorunu konusunda ortak bir beyanatta bulunmuştur. Üç eş-başkanın tutumunu yansıtıyor olarak gösterilen bu ortak beyanat, Büyükelçi Warlickin dört gün öncesinde yaptığı beyanatın çoğunlukla bir kopyala-yapıştır şeklidir. Bu, işin özünde, Fransa ve Rusyanın Dağlık Karabağ sorunu konusunda Amerikanın tutumunu benimsedikleri algısını yaratmaya meyilli bir beyanattır. Dağlık Karabağdaki sorun ile paralellik gösterebilecek başka bir bölgesel sorunda hararetli bir tartışma içinde olan Amerika ve Rusyanın, Dağlık Karabağ sorunu konusunda bir anlaşmaya varabilmiş olmaları ve bunu yaparak da bu sorunu gündem dışına itmiş olmaları ilginç bir gelişmedir.

Eş-Başkanların ortak beyanatı özetle Büyükelçi Warlickin daha önceden değindiği aynı unsurlara değinmektedir. Eş-Başkanlar ortak beyanatlarında şu altı unsura değinmektedir: (1) Dağlık Karabağ çevresindeki işgal altındaki bölgelerin Azerbaycana geri verilmesi, (2) Dağlık Karabağın güvenliğini ve kendini yönetme hakkını garantileyen bir geçici statünün verilmesi, (3) Ermenistanı Dağlık Karabağa bağlayan bir koridorun oluşturulması, (4) Dağlık Karabağın nihai statüsünü hukuksal bağlayıcılığı olan bir beyanat ile belirlemek, (5) yerlerinden edilen insanların ve mültecilerin eski ikametgah yerlerine geri dönebilmesi, ve (6) bir barış gücü içeren uluslararası güvenlik garantisinin ortaya konması. Unsulardan (1), (4), (5) ve (6), Dağlık Karabağ sorunu için adil ve barışçıl bir çözüm bulmak açısından yapıcı niteliktedir.

Unsur (2)de, eş-başkanlar Dağlık Karabağ bölgesine kendini yönetme hakkının verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu unsurda eş-başkanlar, aynen Büyükelçi Warlick gibi, açık bir

şekilde Dağlık Karabağın hukuki olarak Azerbaycanın bir parçası olduğunu ve şu anda Ermeni işgali altında olduğunu, bu sebeple de Azerbaycana geri verilmesi gerektiğini ortaklaşa belirtmemiştir.

Daha hassas olan unsur (3)te ise, eş-başkanlar Ermenistan ile Dağlık Karabağı birbirine bağlayacak bir koridor oluşturulması gerektiğini belirtmiştir. Eş-başkanlar, aynen Büyükelçi Warlickin yapmadığı gibi; benzer bir nitelikte olacak olan, Azerbaycanı - arada Ermenistan olması sebebiyle - kendisinden kopuk olan toprak parçası Nahcivana birleştirecek bir koridor oluşturmaya yönelik, eşit derecede önemli ve dengeleyici bir öneriyi ortaya koymamıştır. Taraflara eşit mesafede olmak adına eş-başkanlar, bu konuda benzer bir sıkıntısı olan Azerbaycan için en azından böyle dengeleyici nitelikteki bir koridorun oluşturulmasını önermeliydi. Böyle bir öneride bulunmadığı için eş-başkanların ortak beyanatı - aynı Büyükelçi Warlickin beyanatı gibi - Ermenistan yanlısı bir beyanat olarak algılanmaya meyillidir.

Büyükelçi Warlickin beyanatına yönelik olarak yaptığımız yorumda; Sayın Warlickin beyanatının, Azerbaycanın Dağlık Karabağ sorunu konusundaki çıkarları ve sıkıntılarına karşı belli bir umursamazlık olduğunu ortaya koyduğunu belirtmiştik. Aynı şey eş-başkanların ortak beyanatı için de söylenebilir. Eş-başkanlar, Dağlık Karabağ sorunu konusunda böylesine önemli bir beyanatta bulunmadan önce diğer Minsk Grubu üyelerine danışmaları gerekirdi, ancak bunu yapmadılar. Bu sebeple, Büyükelçi Warlickin beyanatına yönelik yaptığımız yorumun son kısmı daha da geçerli hale gelmiştir: Bu iki beyanat bağlamında ve yakın zamanda ortaya çıkan uluslararası siyasi konjonktür bağlamında; en azından Türkiyenin bakış açısından, Minsk Grubu eş-başkanları Minsk Grubunun görüşlerini ve temel ilkelerini temsil etme yeteneklerini kaybetmeye başlamıştır.

Yazar Hakkında :

Mehmet Oğuzhan Tulun AVİM'de Analist olarak görev yapmaktadır. Çalışmaları Doğu Avrupa, Kafkasya, Asya,Türk-Ermeni ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri, uluslararası suç ve tarih çalışmalarıyla ve din ile siyaset arasındaki etkileşime odaklanmaktadır.

Atıfta bulunmak için: TULUN, Mehmet Oğuzhan. 2026. "MİNSK GRUBU EŞ-BAŞKANLARININ DAĞLIK KARABAĞ SORUNU KONUSUNDAKİ ORTAK BEYANATI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2014 / 66. Mayıs 13. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/MINSK-GRUBU-ES-BASKANLARININ-DAGLIK-KARABAG-SORUNU-KONUSUNDAKI-ORTAK-BEYANATI

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr

https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır